

УДК 330.341

Клименко К.В., Шахно А.Ю.

Криворізький національний університет

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК КЛЮЧОВОГО ФАКТОРУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ РИНКОВОЇ МОДЕЛІ ЕКОНОМІКИ

Klymenko K., Shakhno A.

Kryvyi Rih National University

MAIN DIRECTIONS OF INNOVATION AND INVESTMENT ACTIVITY AS A KEY FACTOR IN ENSURING THE DEVELOPMENT OF A MARKET ECONOMY MODEL

Створення сприятливого інноваційного середовища є ключовим фактором для розвитку інновацій в умовах розвитку ринкової моделі економіки. Це включає законодавчу підтримку, що передбачає запровадження законів та регулювань, які стимулюють інноваційну діяльність, зокрема, податкові пільги для стартапів та інноваційних компаній. Розвиток інноваційних хабів, технопарків, бізнес-інкубаторів надає необхідну інфраструктуру для розвитку новітніх технологій. Крім того, створення спеціальних фондів та програм фінансування для підтримки інноваційних проектів та стартапів сприяє фінансовій підтримці цього сектору.

Інноваційна діяльність є важливою складовою економічного розвитку країни. Впровадження інновацій допомагає створювати нові продукти, сервіси та послуги, підвищувати якість існуючих, використовувати ефективні технології та оптимізувати витрати. Інновації є значущим елементом усіх аспектів життя. Сучасний світ продовжує розвиватися, шукаючи нові прориви для майбутнього розвитку людства. Інновації можна розуміти як результат інноваційного розвитку, що може бути новим або покращеним продуктом, процесом чи методом для вирішення економічних проблем. Інноваційний напрямок України є основою перспективної економічної політики та ключовим фактором для залучення інвестицій у післявоєнний період [4].

Інвестиції в дослідження та розвиток є ще одним важливим напрямом розвитку економіки. Приватні інвестиції заохочують бізнес до інвестування в наукові дослідження та розробки через створення партнерств між компаніями та науковими установами. Державне фінансування повинне збільшуватися для підтримки фундаментальних і прикладних досліджень. Актуальним питанням сьогодення є впровадження грантових програм.

Освіта та підготовка кадрів є необхідними для успішної реалізації інновацій. Сучасні навчальні програми, розроблені відповідно до вимог сучасного ринку праці та орієнтовані на інновації, забезпечують необхідні знання та навички. Підтримка безперервного навчання та підвищення кваліфікації працівників через програми професійного розвитку сприяє професійному зростанню. Взаємодія навчальних закладів з бізнесом для створення програм стажувань, практик та спільних проектів сприяє кращій підготовці кадрів.

Основою інноваційної діяльності є інвестиції та ринок інновацій. Інновації створюють ринок, а інвестиції забезпечують їх реалізацію, формуючи ринок капіталу. Це стимулює конкуренцію, яка разом з інноваційною інфраструктурою утворює сферу інноваційної діяльності. Ринок інновацій включає наукові організації, заклади вищої освіти та окремих інноваторів, що створюють наукові та технічні результати, які захищені авторським правом. Конкуренція охоплює різноманітні інновації: технічні,

економічні, організаційні, соціальні тощо, надаючи підприємствам конкурентну перевагу [2].

Як свідчать дані Державної служби статистики України, за період 2000 – 2021рр. інноваційна активність підприємств зменшилась на 8,4% (рис. 1).

Рис. 1. Питома вага інноваційно активних підприємств у загальній кількості промислових, %.

Джерело: Державна служба статистики України [1].

Як видно з рис. 1, за аналізований період 2000-2021рр. інноваційна активність вітчизняних підприємств зменшилась з 18% до 9,6%, що є негативною тенденцією. Максимальний показник був досягнутий в 2016р. (18,9%). В даному році витрати на інновації промислових підприємств досягли 23229,5 млн. грн. [1].

Розвиток цифрової економіки передбачає впровадження сучасних цифрових технологій у бізнес-процеси для підвищення ефективності та конкурентоспроможності. Використання Інтернету речей (IoT) для створення нових продуктів та послуг, а також для оптимізації виробничих процесів є важливим аспектом. Інтеграція штучного інтелекту та автоматизації у різні галузі економіки підвищує продуктивність та створює нові можливості [2].

Підтримка стартапів та підприємництва є необхідною для інноваційного розвитку. Створення програм підтримки стартапів, які надають менторську підтримку, фінансування та доступ до мережі контактів, є ключовими. Організація конкурсів та надання грантів для інноваційних проєктів та підприємців також сприяє розвитку.

Впровадження технологій, що зменшують негативний вплив на навколишнє середовище, таких як відновлювальні джерела енергії та енергоефективні технології, є важливими. Стимулювання розвитку екологічно відповідального бізнесу через державні програми та фінансові стимули підтримує цей напрям.

Таким чином, втілення інновацій в умовах розвитку ринкової моделі економіки потребує комплексного підходу, що включає створення сприятливого середовища, інвестиції в дослідження та розвиток, освіту та підготовку кадрів, міжнародну співпрацю, розвиток цифрових технологій, підтримку стартапів та екологічні інновації. Такий підхід забезпечить стійкий розвиток та конкурентоспроможність національної економіки в умовах глобальних змін.

Список використаних джерел:

1. Державна служба статистики України, 2024. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Ковальчук В.М. Аналіз тенденцій інноваційного розвитку національної економіки. *Економіка та суспільство*. 2023. Випуск 58. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3290/3214>
3. Шахно А.Ю. Стан та проблеми розвитку бізнесу в умовах інноваційної діяльності. *Вісник Криворізького національного університету*. 2023. Вип. 56. С. 143-152.
4. Яцкевич І.В. Інноваційна політика України у післявоєнний період. *Економіка та суспільство*. 2022. Випуск 39. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1392/1342>.